

NORSK
FORFATTERSENTRUM
PRESENTERER:

Æ Å
**T R O N D
H E I M L I
T T E R A T
U R F E S
T I V A L**

TORSDAG 16. TIL LAURDAG 18. MARS 2017

TEMA:
GRENSER

Æ Å TRONDHEIM LITTERATURFESTIVAL 2017
TORSDAG 16. – LAURDAG 18. MARS
TEMA: GRENSER

Billettar:

Festivalpass: 450/300 (student og honnør)
Billettar ved inngangen eller hoopla.no

Arrangør

Norsk Forfattersentrum Midt-Norge
Siri Thue, prosjektleiar, siri@forfattersentrum.no
Martin Ingebrigtsen, formidlingskonsulent, martin@forfattersentrum.no
Ingrid Rognes Solbu, fungerande avdelingsleiar, ingrid@forfattersentrum.no

Æ Å Trondheim litteraturfestival vart arrangert for første gong i 2003. Festivalen blir arrangert annakvart år.
Arranger er Norsk Forfattersentrum Midt-Norge i samarbeid med eit kunstnarisk råd.

Norsk Forfattersentrum er ein medlemsorganisasjon for forfattarar med om lag 1400 medlemmar i heile landet. Vi skapar kontakt mellom forfattarar og publikum og sikrar at forfattaren får riktig honorar.

Kunstnarisk råd

Kaisa Aglen, Rune F. Hjemås, Harald Nortun, Hanna Malene Lindberg og Margrethe Aas.

Kontakt

Norsk Forfattersentrum Midt-Norge
Bokkegata 1A, 7014 Trondheim
Tlf. 21 09 57 70
www.forfattersentrum.no

Samarbeidspartnerar

Litteraturhuset i Trondheim, Sellanraa, Kunsthall Trondheim og Trondheim folkebibliotek.

Sponsorar

Trondheim kommune, Fritt Ord, Sør-Trøndelag fylkeskommune og Norsk Forfattersentrum medlemsfond.

Æ Å 2017

© NORSK FORFATTERSENTRUM MIDT-NORGE

Ein lystig russisk ubåtkaptein sa ein gong: «vi kan ikke se den grense under vann». Det vart tolka humoristisk, men han hadde rett. Ein kan som regel ikkje sjå grensa på land heller. Grenser er menneskelege forsøk på å definere det abstrakte og utflytande. Eit land er langt meir enn eit avgrensa geografisk område, det er også ein kultur – som er langt vansklegare å måle opp.

Årets festivaltema for Æ Å Trondheim litteraturfestival er **grenser**. For oss er ikkje grenser noko som skal bli forsvar og definert, men ufordra og kryssa. Få passar betre inn i festivaltemaet enn vår hovudgjest, den syriske forfattaren Adonis. Adonis er ein omstridd mann som gjennom si lange litterære karriere har stilt spørsmål ved grensene for både poesi, politikk og religion. Festivalen har samla eit variert knippe forfattarar som på kvart sitt særmerkte vis tematiserer geografiske, mellommenneskelege, kulturelle, litterære og sjangermessige grenser. Vi vil finne ut kva som skjer i overgangen mellom det realistiske og det mystiske i Ida Hegazi Høyers sitt forfatterskap. Og kva skjer eigentleg når vi set Noregs artigaste barnebokforfattar Bjørn Fredrik Rørvik framfor eit vaksent publikum?

Grenser er eit tema som stadig er framme i kulturdebatten. I haustens litteraturdebat diskuterte norske forfattarar og kritikarar grensene mellom fiksjon og verkelegheit, mellom litteratur og privatliv, mellom kunstnarisk fridom og etikk. Grensene for ytringsfridom er eit av dei verkeleg store spørsmåla i ei tid prega av globalisering og ei medieverkelegheit i rask endring.

I år vil alle arrangementa finne stad i det nye Kulturkartalet i Trondheim. Vi set stor pris på våre samarbeidspartnerar Litteraturhuset i Trondheim, Kunsthall Trondheim, Sellanraa og Trondheim folkebibliotek. Vi vil også takke det kunstnariske rådet og alle dei frivillige som gjer det muleg å gjennomføre festivalen.

Å sjå verda frå dei litterære grenseovergangane kan gi nye perspektiv. Vi har sett saman eit inspirerande festivalprogram som vi gler oss til å oppleve saman med deg!

Vennleg helsing

Siri Thue, Ingrid Rognes Solbu og
Martin Ingebrigtsen
Norsk Forfattersentrum Midt-Norge

BARNEBOKPROGRAM
TRONDHEIM FOLKEBIBLIOTEK, RÅDHUSSALEN
GRATIS INNGANG, BEGRENSA PLESS

**KL. 11.00
MESTERDETEKТИVEN PURRIOT**

Purriot er ein utrøleg smart grønsak. Han er nemleg ei blanding av purre og detektiv! Saman med den kvikke kona si, Paprika, løysar han mysterium i beste Agatha Christie-stil. Eller skal vi seie Agatha Crisp... Bøkene om Purriot er laga av Bjørn F. Rørvik og illustratør Ragnar Aalbu. Dei passar for barn, og for vaksne med tilstrekkeleg humoristisk sans. I samarbeid med Trondheim folkebibliotek.

KUNSTHALL TRONDHEIM
INNGANG KR. 200/120 FOR HEILE KVELDEN

**KL. 19.00
OPNING AV FESTIVALEN**

**KL. 19.15
TRE LES HØGT**
Mathias R. Samuelsen, Ida Hegazi Høyér og Ashur Etwebi les. Samuelsen, Etwebi og Høyér plasserer seg midt i våre medmenneskelege relasjoner, og erfaringane av desse. Men formane og språket dei nyttar for å vise vekslingane mellom oss, er ulike.

KL. 19.45

BERGEN UNGDOMSTEATER

Pedro Carmona-Alvarez les frå sin nyaste roman, *Bergen Ungdomsteater*. Hovudpersonen Marita står på grensa mellom barn og voksen, norsk og amerikansk, forelska og fortapt. Boka er ein oppfølgjar til *Og været skiftet og det ble sommer og så videre* som fekk P2-lyttarane sin romanpris i 2012.

KL. 20.15

POETEN SOM FORANDRA LITTERATUREN

Adonis er ein av verdas mest anerkjende lyrikarar. Han har ei sentral rolle i fornyinga av den klassiske arabiske poesien. I ein mannsalder har han stadig overraska og dels provosert sitt publikum. Adonis skriv poesi som bryt opp tradisjonar for å undersøke kva som faktisk bur i dei. Poet Endre Ruset har sett seg inn i dette store forfattarskapet, og skal leie oss i ei samtale med Adonis om poesien hans.

KL. 21.15

RØRVIK NOIR

Noregs artigaste barnebokforfattar Bjørn F. Rørvik les frå *Nisseforeningen* for vaksne. Fjømpenissen Papp har meldt seg inn i foreininga «Nisser uten genser». Han er litt engsteleg og vil gjerne at Reven og Grisungen skal følge han. Det vil dei gjerne, særleg når dei hører at det skal vere loddsal. Skaff deg barnevakt og bli med inn i Reven og Grisungens absurde og surrealistiske univers!

«I hver og en av oss er det de små tingene som gjør livet verdt å leve. Små øyeblikk, glimt av lykke, av... noe. Poesi er en av de tingene, akkurat som kunst og musikk. Noen ganger kan en linje fra et dikt være nok til å gjøre dagen din bra. Som leser blir du en del av verden.»

Ashur Etwebi i intervju med Ny Tid, mars 2015.

«Min kjærlighet: Våkne opp om nettene, kjenne kroppen i det blå lyset. Av regn, kroppen. Av fukt, kroppen.

Min kjærlighet: Gni meg inntil alt. Armer og hår. Bein og øyne. Min kjærlighet: Femten, snart seksten, hyle og klore og male, om ettermiddagene vokse opp i parkene, i dalen og fjorden, på en hvilken som helst buss, jentungen på bakerste rad.»

Pedro Carmona-Alvarez, *Bergen Ungdomsteater*, 2016

BARNEBOKPROGRAM
TRONDHEIM FOLKEBIBLIOTEK,
MAGISTRATSALEN
GRATIS INNGANG, BEGRENSA PLESS

KL. 10.30
RAMPESTREKER ELLER UFLAKS?
Alice Bjerknes Lima de Faria les boka *Det var ikke jeg! sa Robinhund*. Robinhund synest alle i barnehagen er dumme. Likevel må han dit. Der hender det ting som ikkje er Robinhund sin feil. Det meiner han i alle fall sjølv.

KL. 11.30
VAFFELFISKEN
Bjørn F. Rørvik les boka *Vaffelfisken* for barn. Reven og Grisungen dreg på fisketur i håp om å fange Vaffelfisken, som ifølge fiskeboka er V. G. M. S. – det vil seie: Veldig God Med Syltetøy. Men det finst også andre skapningar i djupet ...

LITTERATURHUSET I TRONDHEIM
GRATIS INNGANG, BEGRENSA ANTAL PLASSAR

KL. 12.00
FELLESSKAP

Aksel Tjora, forskar i sosiologi, gir i haust ut boka *Hva er fellesskap?* Han tek i si forsking utgangspunkt i grenser mellom det private og det offentlege, mellom sjuk og frisk, mellom ulike former for sosialitet og fellesskap, og mellom kreativitet og teknologi. Kvifor føler vi oss meir heime enkelte stader? Kva er det som gjer at vi trivst betre saman med nokre menneske enn med andre? Kor går grensene mellom oss og dei andre? Og korleis definerer vi grensene mellom menneske? Arrangementet er retta mot ungdom.

KUNSTHALL TRONDHEIM
INNGANG KR 200/120 FOR HEILE KVELDEN

KL. 19.00
Æ. Å FEIRAR ÅRETS POESIDEBUTANT
Før kvar festival les det kunstnariske rådet alle som har debutert med ei diktbok på eit norsk forlag sidan føre festival. Målet er å finne ein debutant som skil seg spesielt ut. Valet denne gongen fall på Solveig Mette Tjeltveit med boka *Noo gode gnu*. Juryen presenterer si grunngiving før Tjeltveit les frå boka si.

KL. 19.30
TRE LES HØGT
Endre Ruset, Ida Hegazi Høyér og Bård Torgersen er tre tonegivande norske forfattarar som på kvar sine måtar har vore med på å setje preg på den norske samtidslitteraturen.

KL. 20.00
SKISSA SOM SAMTALE
Korleis nytte skissa som verktøy for dialog om erfaringar av omgivnadene, av ein idé, ein situasjon? Professor emerita Birgit Cold fortel om boka *Skissen som samtale*, der ho viser oss korleis skissa gir konkret informasjon, men på same tid utfordrar observatøren til å nytte si eiga innleving i møte med det skisserte. Forfattar og arkitekt Margrethe Aas les frå boka *Vy*. Denne diktsamlinga tek oss med inn i byen og naturen som omgir oss i kvardagen. Tekstane set ord på det vi ikkje har merka oss, og skapar ny fascinasjon for det kjende.

KL. 21.00
POETEN, PROSAISTEN OG MUSIKAREN

Som musikkar spelar Pedro Carmona-Alvarez rock, elektronika og folk – som forfattar skriv han romanar, poesi og essay. Korleis rører han seg mellom sjangrane og kva oppstår i prosessen? Vi møter Carmona-Alvarez i samtale med Anne Dorte Lunås.

KL. 21.30
ATLAS OVER NORDEN
Århus er europeisk kulturhovudstad i 2017. *Atlas over Aarhus* er eit prosjekt som har oppstått i samband med dette. Dette har også sett sitt preg på Trondheim, gjennom utplasseringa av ti litteraturbenkar i byen i fjor haust. Æ. Å markerer Århus og Trondheim som litterære vennskapsbyar. Leiav Litteraturhuset i Trondheim, Trond Åm, fortel om prosjektet og vi får opplesingar av dei danske forfattarane Jens Blendstrup og Mette Moestrup. I samarbeid med Litteraturhuset i Trondheim.

BARNEBOKPROGRAM
TRONDHEIM FOLKEBIBLIOTEK,
BARNEAVDELINGA
GRATIS INNGANG

KL. 11.30
RAMPESTREKER ELLER UFLAKS?

Alice Bjerknes Lima de Faria les boka *Det var ikke jeg! sa Robinhund*. Robinhund synest alle i barnehagen er dumme. Likevel må han dit. Der hender det ting som ikkje er Robinhund sin feil. Det meiner han i alle fall sjølv. I samarbeid med Trondheim folkebibliotek.

INNGANG KR. 250/200
FOR HEILE DAGEN OG KVELDEN
KUNSTHALL TRONDHEIM

KL. 12.00
OM Å GI SEG UT PÅ EIN NY LITTERÆR ARENA

Kva gjer ein forfattar når ho tar friår? Ho skriv likevel. Kva gjer eit menneske som treng noko heilt nytt i livet? Ho byrjar med sjakk! Resultatet er den nokså sjeldne sjangeren sjakkdagbok. Møt Kristin Ribe i samtale med Åsmund Forfang. Publikum inviterast til å bli igjen og spele sjakk etterpå. Arrangementet er eit samarbeid med Hell Chess, som stiller med både brett og spelarar.

KL. 13.00
TO LES HØGT

Solveig Mette Tjellveit og Jens Blendstrup les. Tjeltveit er Å 2017 sin favorittlyrikkdebutant sidan førré festival. Blendstrup har glede litteraturpublikummet sidan 1994 med sine opplesingar, og no er han tilbake i Trondheim.

KL. 13.30
CAPPELENS FORSLAG

Kva har Blixa Bargeld, Bård Torgersen, Endre Ruset, Aite Antonsen og Jarvis Cocker til felles? Dei er bidragsytarar i det påkosta og crowdfunda bokprosjektet *Cappelens Forslags Konversationsleksikon*, som til no har komme ut i to bind. Dessutan er Cappelens Forslag ein uavhengig bokhandel, i Oslo, som spesialiserer seg på mellom anna kultlitteratur og sjeldne utgåver av gode bøker. Vi har invitert Pil Cappelen Smith til Å for å fortelje om forslagets prosjekt.

KL. 14.00
EIT POLITISK OG POETISK LIV

Mohamed Alfaqueeh Saleh fortel si historie i samtale med fribyforfattar Ashur Etwebi.

KL. 14.30
VALD OG ISLAM

Boktittelen *Vold og islam* er dristig – nokon vil seie provoserande. Boka er forma som ein dialog mellom den syriske lyriken Adonis og den marokkanske psykoanalytikaren og forfattaren Houria Abdelouahed. Adonis hevdar at kritikk av samfunn og tradisjonar er ei føresetting for at noko

nytt skal vekse fram. I mange tiår har han vore sterkt kritisk til religion og stivna tradisjonar. Her møter vi Adonis i samtale med Trond Åm.

SELLANRAA

KL. 19.00
TO POETAR

Endre Ruset og Mohamed Alfaqueeh Saleh les frå sine diktsamlingar. Det blir eit spennande møte mellom to poetar frå kvar sin kant av verda, den eine frå Molde, den andre frå Tripoli.

KL. 20.00
PÅ ANDRE SIDA AV FASADEN

Vi pratar støtt, gjerne om oss sjølv. Samstundes er det mykje vi ikkje fortel, eller fortel annleis enn det eigentleg er. Ida Hegazi Høyler nyttar litteraturen til å gripe tak i dei delane av livet og tankane vi ikkje ønskjer å gi andre tilgang til. Ho ser forbi fasadane og syner oss det er det usminka mennesket. Ida Hegazi Høyler og Silje Warberg samtalar.

KL. 21.00
UTAN SANS FOR GRENSER

Mette Moestrup er ein skarp, morosam og utsald feministisk forfattar. Ho undersøkjer mellom anna identitet og kjønn og er kjend for sine opplesingar. Uttrykket hennar er direkte, intelligent, morosamt og kompromisslaust.

KUNSTHALL TRONDHEIM

KL. 22.00

VI SKAL IKKE DØ. EN GANG TIL

Musikar og produsent Kenneth Ishak og forfattar, komponist og resitatør Bård Torgersen har foreint krefter og spelt inn eit album. Saman heiter Torgersen og Ishak *Universet*.

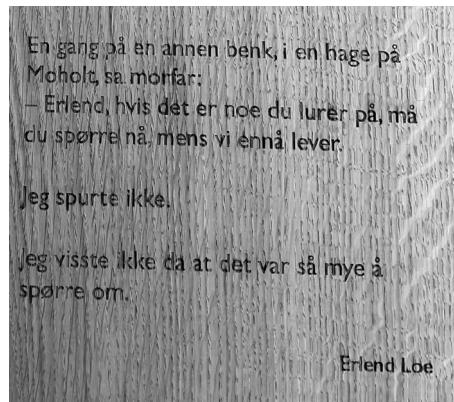
Vi skal ikke dø. En gang til er ikkje eit reint spoken word-album, like lite som det kan seiast å vere eit album med ordinære låtar. Det er grenselandet mellom det tekstlege og musikk Torgersen og Ishak utforskar. Albumet tar utgangspunkt i forskjellige tekstar skrive av Torgersen. Lydbiletet strekker seg frå det akustisk varme i piano og vibrafon til distinkte rytmar og syntetisk bass. Tekstane vandrar fritt frå det nøkterne til absurde, og vidare til det komiske og truande melankolske. *Vi skal ikke dø. En gang til* liknar ikkje på mykje anna.

LITTERÆRE VENNSKAPSBYAR

Ruslar du rundt i Trondheim, vil du kanskje legge merke til nokre av byens ti *litteraturbenkar*. Dei står plasserte på ti forskjellige stader i sentrum og skil seg litt ut frå andre benkar. Dei er nemleg ikkje berre benkar for å sitje på, dei er også utsmykkingar i byrommet designa av tre arkitektstudentar. I tillegg har dei tekstar skrivne på seg, som seier noko om staden benken er plassert på. Tekstane er forfatta av ti Trondheimsforfattarar i samband med opninga av Litteraturhuset i Trondheim hausten 2016. Prosjektet heiter *Atlas over Trondheim* og er inspirert av eit liknande prosjekt i Århus.

Århus er europeisk kulturhovudstad i 2017, og i prosjektet *Atlas over Aarhus* skal både danske og utanlandske forfattarar skrive 365 tekstar om byen. Til slutt vil heile Århus vere kartlagt litterært. Desse tekstane blir formidla i byrommet, på pizzaesker, hus, handlenett, i lydinstallasjonar, benkar og brysiklar – mellom anna. Dei arrangerer også litterære byvandringer kor ein etter kvart kan ta til å tvile på kva som er fantasi og kva som er fakta.

Under Æ Å kjem fleire av dei som er involvert i *Atlas over Aarhus* til Trondheim. Byane ønskjer å gjere kvarandre til litterære vennskapsbyar og dette vil vi markere på festivalen! Prosjektleiar Robert Skovmose Christensen og leder for Litteraturhuset i Trondheim, Trond Åm, vil snakke om byrommet som formidlingsarena og om kva tyding nye formidlingsmåtar har for litteraturen. Det vil bli opplesingar av to av forfattarane som har bidrege til prosjektet i Aarhus: Jens Blendstrup og Mette Moestrup.

En gang på en annen benk, i en hage på
Moholt, sa mortfår:

– Erlend, hvis det er noe du lurar på, må
du spørre nå, mens vi ennå lever.

Jeg spurte ikke.

Jeg visste ikke da at det var så mye å
spørre om.

Erlend Loe

ATLAS OVER NORDEN:

Fredag 17. mars kl. 21.30
i Kunsthall Trondheim

ADONIS – VERDSKJEND POET, OMSTRIDDE KRITIKAR

**Trondheim litteraturfestival er stolt over å
presentere vår mest prominente gjest:
Den syriske lyrikaren Adonis.**

Skapande spølvlyse

Ali Ahmad Said kom til verda i ein liten landsby nordvest i Syria i 1930. Hans talent og ambisjonar opna dørene til skole og utdanning, og allereie i 1951 debuterte han som lyrikar. Då hadde han teke i bruk kunstnarnamnet Adonis og det er med dette forfattarnamnet han er blitt kjend over heile verda.

Tradisjon og fornying

Klassisk arabisk poesi hadde sin gullalder frå 400-talet til 1100-talet. Eit viktig ideal var formidling og overføring av tradisjonar. Diktinga var sterkt regelbunden og sikta mot formell perfeksjon. I løpet av 1900-talet vart denne tradisjonsprega poesiens fornya og frigjort, poetane skreiv meir engasjert og politisk. Modernistisk vestleg lyrikk, som til dømes T.S. Eliots *The Waste Land*, som vart gjendikt til arabisk i 1957, bidrog til nyorienteringa av den tradisjonstunge arabiske poesiens. I fleire arabiske land var dette ei tid for frigjering og reorientering på mange område.

I sentrum av denne fornyinga står Adonis. Han var med å starte tidsskriftet *Shi'r* (Poesi) i 1957. *Shi'r* var mediet for lyrisk frigjering, fornying og

eksperimentering, og fekk mykje kritikk frå dei tradisjonstru. I 1961 ga Adonis ut *Mihyars sanger*, eit høgdepunkt både i forfattarskapen og i den nyare arabiske poesiens. Boka har mange frie vers og prosadikt, noko som var uvanleg og dels provoserande for mange lesarar.

Sår som ikkje gror

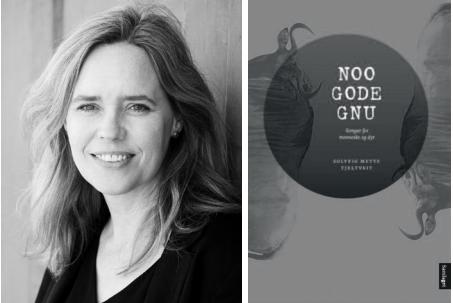
Adonis er frå starten ein som protesterer. Han kritiserer og forkastar det gamle og forsteina, både i samfunnet, kulturen og litteraturen. Målet er at noko nytt skal vekse fram når det gamle dør. Adonis er ingen politikar, men ein skrivande, kritisk intellektuell. Dette kan vi tydeleg sjå i den siste boka av han på norsk, *Vold og islam* (2016). Også som poet er han kritisk, han øydelegg for å gjenskape. Ein liknande tanke er sentral innan mange myter og religionar i Middelhavregionen. Tanken kan også knytast til kunstnarnamnet Adonis. Guden Adonis finst i fleire mytekretsar og er ein gud for gjenskaping og fruktbarhet. Halvor Roll, som har gjendikt Adonis til norsk, framhevar såret som ein sentral metafor hos Adonis:

«Såret er den bortskårete fortiden og åpner for en verden av varme og forandring.
Såret representerer det varme og levende
i motsetning til arret, det forstenete.
Såret leges aldri, for et leget sår betyr
fossilisering, mens det åpne såret er symbol
for det skapende.»

(Siterat frå forordet til gjendiktinga av *Mihyars sanger*, s. 13).

Lyrikken til Adonis er både modernistisk og influert av tradisjonen. Dikta har ofte draumeaktige, hallusinatoriske bilete, med innslag av visjonar og mystikk. Lesaren kan ha stor glede av poesien sjølv om ein ikkje forstår alt, meiner Adonis. Det viktigaste er heller å gi seg hen til diktet si verd, meiner mannen som er kjent for sine medrivande og musikalske opplesingar.

Æ Å SIN FAVORITTLYRIKKDEBUTANT 2015-2016

MØT SOLVEIG METTE TJELTVEIT:

Fredag 17. mars kl. 19.00
i Trondheim Kunsthall

Laurdag 18. mars kl. 12.30
i Trondheim Kunsthall

For femte gong kårar Æ Å Trondheim litteraturfestival sin favoritt blant lyrikk-debutantane. I forkant av festivalen i 2017 las det kunstriske rådet alle dei norske diktdebutantane frå 2015 og 2016. Vi hadde som mål å finne ei debutbok som skilde seg spesielt ut. Valet fall på *Noo gode gnu* av Solveig Mette Tjeltveit.

Noo gode gnu er ei original diktsamling der Gnu er den sentrale gjennomgangsfiguren. Gnu er swahili for gnu. Gnu er sin lyd. Stemma i boka endrar seg mellom dikta, den er rytmisk og syngande og kan ta bustad i kva og kven som helst. I denne ville skogen bur både Gnu, Gud og jente, og over himmelen fyk ein gut. Her eksisterer ulike mytologiar side om side, figurar skiftar form, lammet leiker ved sida av løva og mangroven veks under bjørka. Dikta er overraskande og temperamentsfulle, og fulle av latter og gråt. Solveig Mette Tjeltveit (f. 1969) bur i Bergen og er utdanna gartnar. I tillegg har ho litteratur-, skrivekunst-, kunsthistorie- og psykologistudium bak seg.

Utdrag frå juryen si grunngjøving:

Noo gode gnu rommar gråt og latter, rop og kviskring, leik og djupt alvar. Ofte kjem alt dette til uttrykk i eitt og same dikt. Det gode språket balanserer alle kjensleintrykka og byr på rytmar og klangar som sit godt i munnen. Dette er dikt som tigg om å bli lesne høgt, bli høggt som song, opplevast spontant, som reint språk, lenge før meiningsa når oss. Dikta snakkar om det å vite og å sjå, om tilhovet mellom språk og røynd, om menneske og dyr, om sorg. Gud, liv og død – alle desse store orda som vi sjeldan vågar oss inn i. Tjeltveit set dei store orda i spel, dei tek ny former, overraskar, grip fast og slepp tak i dikt etter dikt. Noo gode gnu er ikkje berre ei særleg god debutbok, den er ei av dei aller beste diktbøkene som har kome ut i seinare år.

Vi gratulerer Solveig Mette Tjeltveit!

EIN STAD FOR BØN

⁷ **for å vera ei Jente
må du inn i deg sjølv
inn i din arm inn i di hand
inn i dine hofter
for å vera ei Jente
må du inn i ditt
bryst inn i din
song inn i denne nye munnen**

⁸ **inn i denne nye skogen
og her mellom stammene
ordna eit reir ein stad
for bøn ein stad
å vera sval**

¹⁷ **berre vatn berre eple
berre sukkerroer finst
verda finst ikkje
berre gras berre kvervelvind
og sky seja
og toreskrall finst og lyn og Gnu
finst ¹⁸ kropp finst
og store sår og ikkje eingong
Død finst ¹⁹ og òg og òg seja
og berre skugge under trea
elv å drikka av Krokodille og òg
og svolt finst òg ²⁰ og trygt i land koma
og grøne grassletter svarte himlar
der stjerner heilt avgjerande bur**

Solveig Mette Tjeltveit, *Noo gode gnu*, 2015

Æ Å DELTAKARAR 2017:

Margrethe Aas (f. 1983) er poet og arkitekt. Ho er utdanna ved Nordland kunst- og filmskole og Arkitektskolen Aarhus i Danmark, og jobbar i dag ved byplankontoret i Trondheim. Ho debuterte som forfattar i 2015 med *Vy – ei diktbok som utforskar nettopp byen*. Aas interesserer seg for korleis vi blir påverka av våre urbane omgivnader, og samspelet som finst mellom by og natur. I sitt språklege engasjement for arkitekturen får Aas oss til å sjå byen med meir oppmerksame auge.

Foto: Vigdis Hought

Adonis (f. 1930) er kunstnarnamnet til Ali Ahmad Said. Han vart fødd i ein liten landsby nordvest i Syria, budde seinare mange år i Beirut, og har i hovudsak hatt base i Paris sidan 1975. Adonis blir rekna som den fremste nolevande lyrikar i den arabiske poesien. Han er også redaktør, omsetjar, essayist og debattant. Eit av hans mest kjende verk er diktsyklusen *Mihyars sanger* (1961, på norsk 1985). Adonis er aktuell med dialogboka *Vold og islam*, skrive saman med Houria Abdelouahed. Dei siste tiåra har Adonis eksperimentert i grenselandet mellom kalligrafi og biletkunst. Han har fått ei lang rekke prisar og utmerkingar, mellom anna Bjørnsonprisen og Goetheprisen, og han er stadig nemnt i spekulasjonane rundt kven som får den neste nobelprisen i litteratur.

Foto: Clare Molden

Jens Blendstrup (f. 1968) kjem frå Århus. Blendstrup er utdanna cand.mag og debuterte som forfattar med ei novellesamling i 1994. Han har skrive ei rekke bøker og høyrespel, nokre av bøkene i samarbeid med fotografar og bildekunstnarar. Han er redaktør for tidsskriftet *Øverste kirurgiske*. Blendstrup meistrar den sanne komediens kunst: Å få ein til å le når ein burde grine. Ei av Blendstrups mest kjende bøker, romanen *Gud taler ut*, kom i norsk omsetjing i 2016. Den er dessutan i ferd med å bli filmatisert i heimlandet.

Foto: Mikkel Sætersdal

Cappelens Forslag er ein uavhengig bokhandel, kafé og forlag som ligg i Oslo sentrum. Forslaget vart starta av Pil Cappelen Smith i 2011, og spesialiserer seg på moderne førstutgåver, antikvariske titlar, kultlitteratur og andre sjeldne bøker. I 2014 gav dei ut bind 1 av *Cappelens Forslags Konversasjonsleksikon*, eit noko uvanleg leksikon der over 70 forfattarar bidreg med subjektive og til dels kontrafaktiske oppslagsartiklar. Førsteopplaget besto av 1010 handinnbundne eksemplar i kalve-, bøffel- eller steinbitskinn, og vart nominert til Gullboken 2015. I fjor haust kom det andre bindet av leksikonet.

Pedro Carmona-Alvarez (f. 1972) er forfattar, redaktør og musikar. Med diktsamlinga *Heller* (1997) gav Carmona-Alvarez eit vitalt tilskot til norsk poesi. Sidan debuten har han gitt ut ytterlegare fire diktsamlingar, fire romanar og ei essaysamling. Carmona-Alvarez har motteke ei rekke prisar, seinast P2-lytterane sin romanpris i 2012. Han er også musikar i fleire band, som Sister Sonny og Moon Pedro & The Sinking Ship.

Foto: Eva L. Grønlien

Trond Åm (f. 1976) er utdanna idéhistorikar og arbeider som leiar for Litteraturhuset i Trondheim. Han er styremedlem i Trondheim for partiet Venstre og medlem av byutviklingskomiteen.

Birgit Cold (f. 1936) er arkitekt og professor. Ho er utdanna ved Kunstadakemiets arkitektskole i København i 1961, men har arbeidt i Noreg sidan 1964. Ho har vore ein del av arkitektkontoret Brantenberg, Cold og Hiorthøy og hatt fleire stillingar og verv ved NTNU, kor ho no er professor emerita. Cold har arbeidt mykje med verdien estetikk i omgivnadene har for folk, og ho har gjeve ut fleire bøker og artiklar som kastar lys over dette.

Alice Bjerknes Lima de Faria (f. 1968) har utdanning som scenograf og illustratør frå Högskolan för Design och Konsthantvärk i Sverige og Danmarks Designskole. Lima de Faria har norsk mor og portugisisk far, ho vaks opp i Sverige, men bur no i Oslo. Ho har illustrert mange bøker, mellom anna Erlend Loes *Rumpemelk fra Afrika* (2012). Lima de Faria debuterte som forfattar med *Det var ikke jeg! sa Robinhund* (2015).

Ashur Etwebi (f. 1952) er ein av dei mest anerkjende samtidspoetane frå Libya. Han debuterte med *Qsaed Al-Shorfa* («Balkongdikt») i 1993, og forfattarskapen hans spenner til no over ni diktsamlingar, ein roman og ei rekke omsetjingar av utanlandsk poesi til arabisk. Etwebi arbeidde lenge som lege og professor i medisin ved universitetet i Zawia, til han gjekk av med tidleg pensjon i 2010. I 2014 måtte han i all hast flykte frå heimen sin då kampane i Tripoli eskalerte og huset hans vart sett fyr på. Gjennom fribynettverket ICORN fekk han opphald i Trondheim, der han bur i dag. Sidan han kom til Noreg har Etwebi mellom anna arbeidd med å gjendikte Olav H. Hauge til arabisk. Ei samling av dikt han vart i 2011 gitt ut på engelsk under tittelen *Poems from above the hill*.

Åsmund Forfang (f. 1952) er forfattar og omsetjar. Forfang debuterte i 1972 med ei samling science fiction-noveller, *Bilen med det store hjertet*. Seinare har han gitt ut romanar, novellesamlingar, sakprosa og ungdomsbøker. Forfang har vore lærar på Tørshus folkehøgskule (1972–73), sveisar ved Vigor på Orkanger (1979–81) og redaksjonsekretær i Dag og Tid (1984–88). Sidan 1993 har han vore språkvaskar for Det Norske Samlaget. Forfang blei tildelt Sokneprest Alfred Andersson-Ryssts fond i 1988. Han er i dag heiltidsforfattar og bur i Orkdal i Sør-Trøndelag.

Ida Hegazi Hoyer (f. 1981) debuterte i 2012 med romanen *Under verden*, og har etter det gjeve ut ytterlegare tre romanar og ei novellesamling. Det høge tempoet går ikkje på trass av, men hand i hand med, den litterære kvaliteten. Dette speglast i Höyers mange nominasjoner og prisar: I 2014 vart Hoyer tildelt Bjørnsonstipendet, og romanen *Urrskyld* (2014) fekk EU sin litteraturpris og vart nominert til Bokbloggerprisen. For *Fortellingen om øde* (2015) vart ho nominert til P2-lytтарane sin romanpris og Årets bok av Natt & Dag. Våren 2015 vart Hoyer og kåra til ein av Noregs ti beste forfattarar under 35 av Morgenbladet.

Kenneth Ishak (f. 1978) var i tidleg ungdom med på å starte bandet Beezewax, kor han framleis er frontfigur. Beezewax fekk raskt eit publikum utanfor Noreg og turnerte regelmessig verda rundt frå 1997 til 2007. Etter fem album vart dei oppløyst i 2007, men kom saman igjen i 2014. Ishak har dessutan gjeve ut fire soloalbum og produsert ei rekke kjente artistar. Heyerdahl, eit anna band Ishak er hovudmusikar i, kom i 2016 ut med sitt andre album, *A Su Can Panther*.

Anne Dorte Lunås (f. 1982) har gått på journalisthøgskolen, studert filosofi og vore elev ved forfatterstudiet i Tromsø. Ho har hatt tekstar på trykk i *Signaler* 2015 og var ein av mottakarane av Trondheim kommune sitt kulturstipend i 2017. Lunås arbeider som dokumentarskapar i NRK P3 og har vore nytta som samtaleleiar på Bjørnsonfestivalen og Poesiti i Trondheim.

Mette Moestrup (f. 1969) kjem frå Århus og bur i København. Moestrup er utdanna cand.philol i litteraturhistorie. Ho debuterte med diktsamlinga *Tatoveringer* i 1998, og har gitt ut fire diktbøker. Moestrup har ei leiken haldning til språket og undersøker ofte identitet, kjønn og etnisitet. Saman med Naja Marie Aidt og Line Knudzon, ga Moestrup i 2014 ut *Frit flet*, ei kritikarrost sjangerblanding der lesaren ikkje får vite kva for tekstar kvar enkelt forfattar står bak. Hennar siste bok *Omina* er også skiven i lag med Naja Marie Aidt. Moestrup har undervist mykje i kreativ skriving, mellom anna ved Forfatterskolen i København og Skrivekunstakademiet i Bergen.

Kristin Ribe (f. 1972) kjem frå Kongsberg, men bur i Trondheim. Ribe er utdanna cand. philol. frå NTNU med hovudfag i nordisk litteratur. Ho debuterte med romanen *Forsnakkelser* i 2003 og har gitt ut seks romanar. Ribe fekk Bokhandelforeininga sitt forfatterstipend i 2011 og var fylkeskunstnar i Sør-Trøndelag i 2012. Ribe har ein eksperimentell og utprøvande skrivestil. Ho hentar ofte stoff frå myter og religion, og undersøker grense-tilstandar som søvn, sjukdom og død. Siste roman: */Lyte/* (2015).

Endre Ruset (f. 1981) debuterte i 2001 med den bråmodne og kritikaroste diktsamlinga *Ribbeinas vingespenn*. Han har sidan jobba med litteratur i ulike formar, og mellom anna vore kunstnarisk rådgjevar for Norsk Literaturfestival på Lillehammer. I 2005 fekk han Bjørnsonstipendet for diktsamlinga *Kims lek*. Diktsamlinga *Elsket og savnet* kom i 2014. Året etter fekk han Bokhandlaforeininga sitt forfatterstipend. Ruset er ein av redaktørane i forlaget og tidsskriftet Olympiastadion, og har mellom anna utmerkt seg med hakiuditik om skihopparen Noriaki Kasai. Hausten 2016 var han aktuell som gjendiktar av Inger Christensen si klassiske diktsamling *Det frå 1969*.

Bjørn F. Rørvik (f. 1964) er ein norsk barnebokforfattar. Rørvik vaks opp på Jevnaker og bur no i Oslo. Han er utdanna ved medielina ved Høgskulen i Volda. Rørvik debuterte i 1996 og er kanskje mest kjend for bøkene om Bukkene Bruse, illustrert av Gry Moursund. Desse bøkene er ein fantasifull og morosam leik med det gamle folkeeventyret om dei tre bukkane, og er ein av dei siste åras største barneboksukssessar her i landet. Saman med illustratør Ragnar Aalbu har Rørvik også ein bokserie om mesterdetektiven Purriot.

Mohamed Alfaqueeh Saleh (f. 1953) vaks opp i Tripoli kor han utdanna seg og publiserte sine første dikt i litterære tidsskrift og aviser. Seinare flytta han til Kairo kor han fortsette å gi ut dikt medan han arbeidde med avhandlinga "Economics and Political Science 1975" ved universitetet i Kairo. Etter dette fekk han jobb i det libyske utanriksdepartementet i Tripoli. I 1978 vart han og andre unge libyske forfattarar arresterte av Gaddafiregimmet under eit kulturarrangement i Benghazi. Han vart dømt til livstid i fengsel, men slapp ut etter ti år. Saleh er no libysk ambassadør i Spania. Han har gitt ut tre diktsamlingar og to bøker om litteraturkritikk.

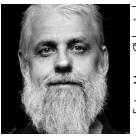
Mathias R. Samuelsen (f. 1985) er forfattar, redaktør og gjendiktar. Han debuterte med diktsamlinga *Uredning om trengsel* i 2009 og har sidan gitt ut to diktsamlingar og ei bok med gjendiktingar av Gary Snyders tidelege dikt. Han arbeider til dagleg som kunstnarisk rådgjevar ved Norsk Literaturfestival på Lillehammer og er ein av redaktørane i småforlaget Beijing Trondheim. Han er tidlegare medlem av det kunstneriske rådet i Å. Å, og er busett i Trondheim kommunes forfattarbustad, Adrianstua. Samuelsen gir ut si tredje diktsamling, *Åre være*, til hausten.

Solveig Mette Tjeltveit (f. 1969) bur i Bergen og er utdanna garnar. I tillegg har ho litteratur-, skrivekunst-, kunsthistorie- og psykologistudium bak seg. *Noo gode gnu* er den første boka hennar: ei original diktsamling der Gnu er den sentrale gjennomgangsfiguren. Her eksisterer ulike mytologiar side om side, figurar skifter form, lammet leiker ved sida av løva og mangroven veks under bjørka. Dikta er overraskande og temperamentsfulle, og fulle av latter og gråt. Å. Å har kåra *Noo gode gnu* til den beste diktdebuten frå 2015-2016.

Aksel Tjora (f. 1967) er sosiolog, sivilingeniør, perkusjonist og professor ved NTNU. Han forskar på interaksjon mellom menneske i organisasjoner og i det offentlege rom – gjerne i samanheng med teknologiske endringar. Tjora er ei synleg og entusiastisk stemme i dagsaktuelle debattar og evnar å gjere forsking aktuelt for alle. Han var redaktør for *Sosio-ologisk tidsskrift* frå 2010 til 2013 og er opphavsmannen til den årlege norske workshoppen i helse-sosiologi, Sosiologifestivalen og Sosiologisk Poliklinikk AS. Sistnemnde har frå 2014 hatt eit eige lokale i midtbyen, og gitt sosiologane plass i bykjernen med forsking, debattar og møter.

Bård Torgersen (f. 1967) debuterte som forfattar i 2005 med romanen *Alt skal vekk*, etter å ha vore ein sentral skikkelse i den musikalske subkulturen i Oslo sidan tidleg på 1980-talet. Han har sidan etablert seg som ein markant og kritikarrost forfattar som har utfordra grensene for både romanen og lyrikken. Romanen *Loki* som kom hausten 2016, var den sjunde romanen hans. I tillegg har han gitt ut ei handfull diktsamlingar. Torgersen er utdanna tømrar, men arbeider i dag som førstelektor i tekst og kommunikasjon ved Westerdals School of Arts, Communication and Technology. Han bur i Oslo.

Universet er eit samarbeid mellom Bård Torgersen og musikaren og produsenten Kenneth Ishak. Dei gav i 2016 ut bokalbumet *Vi skal ikke dø. En gang til*, der duoen smelta saman litterære tekstar og melodiøse lydlandskap. Lydbiletet strekk seg frå det akustisk varme i piano og vibrasjon til distinkte rytmar og syntetisk bass. Tekstane vandrar fritt frå det noko til det absurde, og vidare til det komiske og truande melankolske. Resultatet blir noko som ikkje liknar på mykje anna.

Silje Warberg (f. 1987) har PhD i nordisk litteraturvitenskap frå NTNU, med avhandlinga *Den fødte forbryter. Diskursive brytninger i fremstillingar av kriminalitet og degenerasjon i norsk litteratur og offentlighet 1890-1910*. Ho har lang erfaring som litteraturformidlar, i form av forfattersamtalar, paneldebattar og litteraturfestivalar. Warberg har tidlegare vore medlem i det kunstneriske rådet til Å. Å Trondheim litteraturfestival. Ho arbeider som førsteamansis ved institutt for lærarutdanning på NTNU og bur i Trondheim.

HAN ER IKKE STJERNE

**Han er ikke stjerne
ikke profetisk inspirasjon
ikke ansikt underkastet månen**

**Se der kommer han som en hedensk lanse
som angriper bokstavenes jord
Han sprer sitt blod
og hever sårene sine mot solen**

**Se som han kler den nakne steinen
og retter bønnene sine mot hulene**

Se som han omfavner den lette jorden

Adonis, *Mihyars sanger*, gjendiktet av Halvor Roll.

Tekst programkatalog

Harald Nortun, Rune F. Hjemås, Hanna Malene Lindberg og Martin Ingebrigtsen.

Layout og design

Stuler & Søn

Trykk

Selbutrykk

Takk til finansieringskjeldene

Trondheim kommune, Fritt Ord, Sør-Trøndelag fylkeskommune og Norsk Forfattersentrums medlemsfond.

Takk til samarbeidspartnarene

Litteraturhuset i Trondheim, Kunsthall Trondheim, Sellanraa, Trondheim folkebibliotek.

**Tusen takk til det kunstnariske rådet og alle dei
frivillige som hjelper oss!**

SØR-TRØNDDELAG
FYLKESKOMMUNE

TRONDHEIM KOMMUNE

FRITT ORD

LITTERATURHUSET
ITRONDHEIM

Kunsthall Trondheim

16.03.17 TORSDAG

**TRONDHEIM FOLKEBIBLIOTEK I
RÅDHUSSALEN**
GRATIS INNGANG, BEGRENSA PLESS

11.00: Bjørn F. Rønvik les boka

*Westerdetektiven Runefor
barn. I samarbeid med
Trondheim folkebibliotek.*

KUNSTHAL TRONDHEIM

25/03/120 FOR HEILE KVELDEN

19.00: Åpning av festivalen

19.15: Mathias R. Samuelsen, Ida Hegazi

Høyre og Ashur Eweebi les.

19.45: Pedro Camrona-Alvarez les fra

Bergen Ungdomsteater.

20.15: Adonis i samtale med

Endre Ruset.

21.15: Bjørn F. Rønvik les barnebok

for voksne.

17.03.17 FREDAG

**TRONDHEIM FOLKEBIBLIOTEK I
MAGISTRATSALEN**
GRATIS INNGANG, BEGRENNA PLESS

10.30: Alice Bjerknes Lima de Faria

*les boka Det var ikke jeg/sa
Robinhund for barn. Samarbeid
med Trondheim folkebibliotek.*

11.30: Bjørn F. Rønvik les fra boka

Vaffelkaken for barn.

KUNSTHAL TRONDHEIM

KR 250/200 FOR HEILE DAGEN

12.00: Kristin Ribe om å gi seg ut på

ein ny litterær arena. I samarbeid
med Hell Chess.

LITTERATURHUSET
GRATIS INNGANG, BEGRENNA PLESS

12.00: Aksel Tjora snakkar om boka

Fellesskap. For ungdom.

KUNSTHAL TRONDHEIM

200/120 FOR HEILE KVELDEN

19.00: Å. Å feirer årets poesidebutant.

Solveig Mette Tjelheit les.

19.30: Endre Ruset, Ida Hegazi

Høyre og Bård Torgersen les.

20.00: Arkitekt Birgit Cold fortel om

boka *Skisser som samtalé.*
Forfattar og arkitekt Margrethe
Aas les fra boka *V.*

21.00: Pedro Camrona-Alvarez i

samtale med Anne Dorte Lunøs

21.30: Markering av Trondheim som

litterær vermskapsby med Århus.

Jens Blendsrud og Mette

Moestrup les. I samarbeid med
Litteraturhuset i Trondheim.

18.03.17 LAURDAG

**TRONDHEIM FOLKEBIBLIOTEK I
BARNEAVDELINGA**
GRATIS INNGANG

11.30: Alice Bjerknes Lima de Faria

*les boka Det var ikke jeg/sa
Robinhund for barn. Samarbeid
med Trondheim folkebibliotek.*

KUNSTHAL TRONDHEIM

KR 250/200 FOR HEILE DAGEN

12.00: Kristin Ribe om å gi seg ut på

ein ny litterær arena. I samarbeid
med Hell Chess.

13.30: Pil Cappelen Smith presenterer

Cappelens Forlag

14.00: Mohamed Alfaqueeh Saleh fortel si

historie i samtale med Ashur Eweebi.
om boka *Vold og Islam.*

19.00: Endre Ruset og Mohamed

Affiqueeh Saleh les.

SELLANRAA BOK OG BAR

20.00: Endre Ruset og Mette

Moestrup les. I samtale med
Sjøle Warberg.

21.00: Mette Moestrup les.

KUNSTHAL TRONDHEIM

22.00: Universet, Bård Torgersen og
musikar Kenneth Ishak framfører
dele av *Vskalikkede Engangsmål*.